

Управління
школою

УДК 159.922.76.-
056.45:37.091.313

РЕАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ У ШКОЛІ

В КОНТЕКСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-РОЗВИВАЛЬНОГО ЗМІСТУ НВП

*„Учень... це не посудина, яку потрібно
наповнити, а факел, який треба запалити”*

К.Д. Ушинський

Ірина ЛІЩУК

Директор
Новосілівської
загальноосвіт-
ної школи І-ІІІ
ступеня Києво-
Святошинської
районної держав-
ної адміністрації
Київської обл.

Робота з обдарованими дітьми, що передбачає розвиток здібностей особистості, її самовизначення, соціальну адаптацію та культурне становлення, є одним із пріоритетних завдань на етапі розбудови сучасної освітньої системи. Вона вимагає більш глибокого вивчення й опрацювання її методологічних основ, сучасного осмислення і розв'язання низки певних проблем. У статті йдеться про те, як ці проблеми виявляються і вирішуються в Новосілівській школі в процесі дослідно-експериментальної роботи за темою “Проектування особистісно-розвивального змісту навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу”.

Ключові слова: обдаровані діти, розвиток, дослідно-експериментальна робота, програма «Обдарована дитина».

На підставі рішення колегії Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів (протокол №5 від 27 листопада 2009 р.) «Про підтримку ініціативи Новосілівської школи І-ІІІ ступенів щодо надання закладу освіти статусу експериментального регіонального рівня», Угоди про співпрацю з Інститутом обдарованої дитини АПН України №47 від 14.03.2008 року діяльність педагогічного колек-

тиву була спрямована на роботу у дослідно-експериментальній роботі за темою “Проектування особистісно-розвивального змісту навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу” під науковим керівництвом Валерія Олександровича Киричука. Це один із варіантів реалізації системи роботи з обдарованими дітьми у Новосілівській загальноосвітній школі І-ІІІ ступенів, де поєднуються зусилля учених, представників пси-

холого-педагогічної науки, учителів, методистів, адміністрації загальноосвітнього навчального закладу.

У Проекті «Обдарована дитина» комплексно-цільової Програми розвитку Новосілівської загальноосвітньої школи I-III ступенів на 2010-2020 роки з метою забезпечення стимулювання інтелектуального потенціалу закладу в системі безперервного пошуку та підтримки здібних і талановитих учнів визначені такі завдання:

1. Виявлення та підтримка обдарованих дітей, розвиток їхніх талантів, інтелектуальних здібностей, стимулювання творчої діяльності.
2. Удосконалення системи пошуку обдарованих дітей методом діагностування, спостереження та залучення до навчальної, виховної та трудової діяльності.
3. Підготовка учнів до участі в предметних олімпіадах, спортивних змаганнях, конкурсах; написання та захист науково-дослідницьких робіт членами МАН.
4. Упровадження сучасних педагогічних технологій і методів навчання й виховання для розвитку творчого потенціалу, критичного, логічного мислення учнів.
5. Розширення мережі факультативів, гуртків, спортивних секцій для обдарованих дітей.

Змістова частина Проекту «Обдарована дитина» розкривається через модулі:

1. „Інтелект та обдарованість”.
2. „Дослідники МАН”.

Емблема школи

Козаченко Ольга, Руденко Ольга – переможці конкурсу декоративно-ужиткового мистецтва «Скарби рідного краю»

Громова Дарина – переможець Всеукраїнського конкурсу дослідно-експериментальних робіт із природознавства «Юний дослідник»

Неодноразові чемпіони України із баскетболу серед дівчат. Тренер – Нагорна Ірина Петрівна

Фоміна Олена Леонідівна, керівник гуртка декоративно-ужиткового мистецтва

Учасники конкурсу патріотичної пісні «До тебе, Україно, піснею лину»

3. „Олімпіадний рух”.
4. „Олімпійський резерв”.
5. „Відкрий в собі талант!”
6. „Лідер”.
7. „Психологічний супровід обдарованих дітей”.

Цими модулями передбачено:

- організацію науково-методичного та кадрового забезпечення;
- створення та застосування системи пошуку обдарованих дітей, їх ідентифікацію;
- навчання, виховання та розвиток обдарованих дітей;
- залучення учнів до участі в олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах-захистах науково-дослідницьких робіт, творчих конкурсах, спортивних змаганнях, концертах тощо;
- забезпечення психолого-педагогічного супроводу обдарованих дітей.

Порівняльний аналіз роботи з обдарованими учнями у нашій школі показує, що за останні роки вдалося не тільки налагодити роботу з обдарованими дітьми, а й досягти високих результатів. Про це свідчить стійка динаміка росту рейтингу школи щодо підготовки учасників Всеукраїнських учнівських олімпіад навчальних дисциплін, захисту науково-дослідницьких робіт членів МАН та різноманітних конкурсів, фестивалів, змагань. Однією з ефективних моделей роботи щодо виявлення та розвитку креативного типу обдарованості, соціально-комунікативного (лідерського), художнього,

психомоторного (спортивного) є залучення учнів до занять у різноманітних гуртках, спортивних секціях, танцювальних студіях, наукових товариствах та діяльності в шкільному самоврядуванні. Це дає можливість для встановлення ділових партнерських стосунків між учнями, учнями і вчителями. Діти проявляють ініціативу, самостійність та самовдосконалюються.

Численні перемоги у танцювальних конкурсах, спортивних змаганнях, результативна робота гуртків є унікальним засобом формування не лише освітнього, а й розвивального потенціалу обдарованої особистості.

За підсумками минулого навчального року, значно збільшилася кількість учасників творчих конкурсів, акцій, фестивалів, форумів, а саме:

- міжнародного рівня – 6 переможців;
- всеукраїнського рівня – 15 переможців;
- обласного рівня – 27 переможців;
- районного рівня – 79 переможці.

Учні школи беруть активну участь у спортивних фестивалях, турнірах та змаганнях. Серед них призери та переможці:

- міжнародного рівня – 1 (Велетнюк Єлизавета, 2-Б);
- всеукраїнського рівня – 36 учнів;
- обласного рівня – 28 учнів;
- районного рівня – 32 учні.

Саме за підтримки Інституту обдарованої дитини НАПН України у

Каюк Олександр, Приходько Костянтин – призери Всеукраїнського турніру з велосипедного спорту BMX

Приходько Ольга, переможець конкурсу декоративно-ужиткового мистецтва «Скарби рідного краю»

Киричук В. О. під час проведення практичного семінару в школі

школі були проведені семінари, «круглі столи», консультації, тренінги з педагогами школи щодо впровадження на той час дослідно-експерименталь-

Серед учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції на базі Луцької гімназії №4 ім. Модеста Левицького вчені Інституту обдарованої дитини НАПН України та директор школи **І.О. Ліщук** і заступник директора з виховної роботи – **Н.М. Каюк**

У Міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти – 2014»: нагороджені Золотою медаллю в номінації «Педагогічна майстерність – домінанта професійної дії вчителя, викладача» та Дипломом «За презентацію досягнень в інноваційній модернізації національної освіти»

ної роботи «Проектування особистісно-розвивального змісту навчально-виховного процесу». Також делегація школи була учасником Всеукраїнських науково-практичних конференцій на базі Стрільківської школи-інтернату Львівської області з теми „Управлінський ресурс розвитку обдарованості учнів засобами психолого-педагогічного проектування”, Луцької гімназії №4 ім. Модеста Левицького – «Здоров’язберігаючі технології проектування розвитку обдарованості в контексті інтеграції України до європейського освітнього простору», у м. Івано-Франківську – «Розвиток та підтримка соціально-комунікативної обдарованості учнів в контексті проектування особистісно-розвивального змісту НВП».

У листопаді 2012 року на базі школи був проведений регіональний науково-практичний семінар «Проектування розвитку обдарованості в системі проектування навчально-виховного процесу», на якому науковці Інституту обдарованої дитини, завідувачі районними методичними центрами Київської області, директори шкіл обговорювали проблеми виявлення, розвитку та підтримки обдарованості у системі проектування навчально-виховного процесу навчального закладу.

Як наслідок тісної співпраці з методичною службою Києво-Святошинського району, Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів та науковцями Інституту обдарованої ди-

тини НАПН України, колектив Новосіклівської загальноосвітньої школи I-III ступенів на IV Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2013» був відзначений Дипломом та Срібною медаллю в номінації «Професійна діяльність вчителів в інноваційному навчальному закладі»; на V Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2014» Золотою медаллю в номінації «Педагогічна майстерність – домінанта професійної дії вчителя, викладача» та Дипломом «За презентацію досягнень в інноваційній модернізації національної освіти». У жовтні 2014 року заклад брав участь у VI Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті» та здобув Медаль лауреата конкурсу I ступеня в номінації «Інноваційні засоби навчання, програми, проекти та рішення для впровадження в систему освіти», а також Диплом за активну діяльність з інноваційного оновлення змісту національної освіти.

Проте очевидним є той факт, що робота з обдарованими дітьми вимагає більш глибокого вивчення й опрацювання її методологічних основ, сучасного осмислення й розв'язання низки певних проблем. Серед них - низький рівень взаємодії педагогів та інших фахівців з батьками обдарованих дітей, відсутність механізму надання адресної допомоги кожній дитині, потреба в розробці індивідуальних освітніх маршрутів з урахуванням специфіки творчої та інтелектуальної обдарованості учня.

Проблемним полем залишається недостатній рівень професійної підготовки педагогів, які працюють із категорією обдарованих (недосконале володіння психолого-педагогічними знаннями у сфері обдарованості, моделями й технологіями навчання). Через стереотипи, що склалися в системі навчання, такій категорії вчителів досить складно вибудувати професійно-особистісні відно-

Золота медаль (2014 р.)

Ми пишаємося нашими випускниками

На Сьомій Міжнародній виставці „Сучасні заклади освіти - 2016” отримали нагороди: Золоту медаль та диплом у номінації „Пошуково-дослідницькі підходи у вивченні навчальних предметів, дисциплін в умовах становлення інформаційного суспільства”

Ірина Лищук

Реализация системы работы с одарёнными детьми в школе в контексте проектирования личностно-развивающего содержания УВП

Работа с одарёнными детьми предполагает развитие способностей личности, её самоопределения, социальной адаптации и культурного становления, является одной из приоритетных задач на этапе трансформации современной системы образования. Она требует более глубокого изучения и осмысления её методологических основ, современного понимания и решения некоторых проблем. В статье раскрывается, как эти проблемы выявляются и решаются в Новосёлковской школе в процессе опытно-экспериментальной работы по теме “Проектирование личностно-развивающего содержания учебно-воспитательного процесса общеобразовательного учебного заведения».

Ключевые слова: одарённые дети, развитие, опытно-экспериментальная работа, программа «Одарённый ребёнок».

Iryna Lischuk

The implementation of system of work with gifted children in schools in the context of projection of personality-developing contents in educational process

Working with gifted children involves the development of individual skills, self-determination, social adaptation and cultural development, is a priority at the stage of modern education system building. It requires further study and elaboration of methodological bases of modern thinking and solving a number of problems. The article is about how these issues are identified and resolved in Nevosilkivsa school in the process of the experimental work on “Designing personality-developing content of the educational process in an educational institution.”

Key words: gifted children, development, experimental work, the „Gifted Child” program.

сини з обдарованими дітьми в навчально-виховному процесі. Отже, виникає потреба в науково-методичній підтримці та психологічному супроводі педагогів, підвищенні якості їх підготовки для роботи з обдарованими дітьми.

Таким чином, інноваційна система психолого-педагогічного проектування, на наш погляд, є педагогічно доцільною.

Навчання і виховання за цією системою сприяє цілісному психосоціальному розвитку інтелектуально-обдарованих дітей, соціалізації особистості й ефективно включає вихованців у різні форми сумісної та колективної діяльності.

У процесі корекційно-виховної роботи за цією системою створюються сприятливі умови розвитку учнів, розробки і застосування особистісно-розвивальних освітніх технологій в загальноосвітніх навчальних закладах.